თამბაქოს მოხმარების შეზღუდვა - კანონის აღსრულება

1. თამბაქოს მოხმარების შეზღუდვა

მოწევა აკრძალულია [კანონი „თამბაქოს კონტროლის შესახებ“, მუხლი 10.1] :

1.1 საზოგადოებრივი დანიშნულების შენობა-ნაგებობებში, გარდა ზოგიერთი გამონაკლისისა * (იხ. ქვემოთ- * შენობა-ნაგებობები სადაც მოწევა ნებადართულია) ;

2018 წლის 1 მაისიდან ყველა ტიპის (გარდა გამონაკლისებისა, იხ. ქვემოთ) შენობათა ინტერიერი თავისუფალია მოსაწევი თამბაქოს (სიგარეტი, ელ.სიგარეტი, ჩილიმი) კვამლისგან. შენობაში იგულისხმება ნებისმიერი სახის შენობა-ნაგებობა რომელსაც გააჩნია სახურავი/ჭერი და კედლების ზედაპირის 50% და მეტი. იკრძალება მოწევა საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში, კერძო თუ სახელმწიფო დაწესებულებების, ორგანიზაციების შენობებში, მათ შორის სამუშაო ადგილებზე, ოფისებში, ასევე მრავალბინიანი სახლის იმ ნაწილში, რომელიც საერთო ქონებაა (ვესტიბიული, სადარბაზო, დერეფანი, კიბის უჯრედი, სარდაფი, სხვენი, სახურავი, ლიფტი და სხვა). მოწევა იკრძალება რესტორნების, კაფეების, ბარების, სასტუმროების (სასტუმროს ოთახების არანაკლებ 80%-ისა, ხოლო 2020 წლის 1 იანვრიდან 100%-ზე) კვების სხვა ობიექტების, გასართობი კლუბების, ცენტრების, კომერციული-სავაჭრო ობიექტების და მაღაზიების ინტერიერში.

<u>დაწესებულება</u> არის იურიდიული პირი ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნი, აგრეთვე პირთა გაერთიანება რომელიც არ წარმოადგენს იურიდიულ პირს, ასევე მეწარმე სუბიექტი, საჯარო დაწესებულება, მათ შორის, სახელმწიფო ორგანო და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო. (იხ. კანონი, მუხლი 10.8).

1.2 საგანმანათლებლო დაწესებულებებში

საგანმანათლებლო (ზოგადსაგანმანათლებლო, უმაღლესი საგანმანათლებლო, პროფესიული საგანმანათლებლო), სააღმზრდელო და საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო დაწესებულებების, სხვა სასწავლო დაწესებულებების, ბიბლიოთეკების, მოსწავლე ახალგაზრდობის ბანაკების, ბავშვთა გასართობი ცენტრების და 18 წლამდე ასაკის პირებისთვის განკუთვნილი სხვა დაწესებულებების შენობა-ნაგებობებში და მათ საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიებზე (გარდა უმაღლესი და პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ტერიტორიებისა, სადაც ნებადართულია მოწევა სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში, რომელთა რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 3-ს, ხოლო თითოეული მოსაწევი ადგილის ფართობი არ უნდა აღემატებოდეს 20 m^2-ს), აგრეთვე 18 წლამდე ასაკის პირებისთვის განკუთვნილ საზოგადოებრივ შეკრებებზე;

1.3 სამედიცინო და ფარმაცევტულ დაწესებულებებში (გარდა სტაციონარული ფსიქიატრიული და პალიატიური მკურნალობისთვის განკუთვნილი დაწესებულებებისა, იხ. ადგილები სადაც მოწევა ნებადართულია);

კანონი თამბაქოს მოწევას აკრძალავს ყველა სახის სამედიცინო და ფარმაცევტულ დაწესებულებაში, მ.შ. საავადმყოფოებში, პოლიკლინიკებში, სტომატოლოგიურ კაბინეტებში, აფთიაქებში, გარდა ფსიქიატრიული და პალიატიური დაწესებულებებისა. სამედიცინო და ფარმაცევტული დაწესებულებების ტერიტორიებზე თამბაქოს მოწევა დასაშვებია შესაბამისი დაწესებულების ხელმძღვანელის მიერ სპეციალურად განსაზღვრულ ადგილას (ადგილებში). აღნიშნული დაწესებულების ტერიტორიაზე ასეთი ადგილების რაოდენობა 3-ს არ უნდა აღემატებოდეს, ხოლო თითოეული ადგილის ფართობი 20 კვადრატულ მეტრზე მეტი არ უნდა იყოს

1.4 ბენზინგასამართი, გაზგასამართი და **გაზგამანაწილებელი** სადგურების, ასევე **ცეცხლსაშიში ნივთიერებების შემნახველ შენობა-ნაგებობებში** <u>და მათ საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე</u>

* შენობა-ნაგებობები სადაც მოწევა ნებადართულია [იხ. კანონი, მუხლი 10.1[1]] **:**

- ფიზიკური პირის საცხოვრებელ ადგილას (თუ ეს საცხოვრებელი ადგილი იმავდროულად სამეწარმეო საქმიანობის განსახორციელებელი ფაქტობრივი ადგილსამყოფელი არ არის);
- აეროპორტის სატრანზიტო ზონაში მხოლოდ სპეციალურ მოსაწევ ოთახში, რომელსაც უნდა ჰქონდეს ცალკე სავენტილაციო სისტემა, რომლიდანაც თამბაქოს კვამლი სხვა სივრცეში არ უნდა ხვდებოდეს და რომელშიც არ უნდა ხდებოდეს საკვებისა და სასმელის შეტანა და მოხმარება. აეროპორტის სატრანზიტო ზონაში სპეციალური მოსაწევი ოთახის გამოყოფის წესი, აგრეთვე სპეციალური მოსაწევი ოთახისთვის სპეციალური მოთხოვნები განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის ნორმატიული აქტით;
- პროფესიული თეატრის მუდმივი სარგებლობისთვის განკუთვნილ შენობა-ნაგებობაში მხოლოდ მსახიობის ან/და შემსრულებლის მიერ, სპექტაკლის ან/და თეატრალური წარმოდგენის მიმდინარეობის დროს, რეჟისორის შემოქმედებითი ჩანაფიქრის განხორციელების მიზნით. ამასთანავე, სპექტაკლის ან/და თეატრალური წარმოდგენის დაწყების წინ მაყურებელს უნდა მიეწოდოს ინფორმაცია თამბაქოს ნაწარმის მავნე ზემოქმედების შესახებ;
- „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად გაცემული ნებართვის საფუძველზე მოწყობილ სიგარა-ბარში (მხოლოდ სიგარის მოწევა);
  სპეციალური ლიცენზიის მქონე სიგარა-ბარის სტუმრებმა უნდა იცოდნენ, რომ ბარში მხოლოდ სიგარის მოწევაა ნებადართული. სიგარის ბარებში სიგარეტის, ელექტრო სიგარეტის და ჩილიმის, აგრეთვე სხვა თამბაქოს (გარდა სიგარისა) მოწევის ამკრძალავი ნიშანი უნდა განთავსდეს შესასვლელში, თვალსაჩინო ადგილას;
- სამორინეში;
- სათამაშო აპარატების სალონში, რომლის მოწყობის ნებართვისთვის დადგენილია სანებართვო მოსაკრებლის განაკვეთი არანაკლებ 200 000 ლარის ოდენობით და რომელშიც განთავსებულია არანაკლებ 20 სათამაშო აპარატი;
- თამბაქოს კვამლის შემსწავლელ სპეციალიზებულ ლაბორატორიაში;

- პენიტენციურ დაწესებულებაში;
- წინასწარი დაკავების იზოლატორში;
- საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს დროებითი განთავსების ცენტრში;
- სტაციონარული ფსიქიატრიული და პალიატიური მკურნალობისთვის განკუთვნილ დაწესებულებებში, დაწესებულების ხელმძღვანელის სპეციალური ბრძანებით დადგენილი წესით, ზოგიერთი მხარდაჭერის მიმღები ან მძიმედ ავადმყოფი პაციენტისთვის, სპეციალურად განსაზღვრულ ადგილას, რომელიც სრულად (კედლებით) უნდა იყოს გამიჯნული დაწესებულების სხვა ნაწილისგან/ტერიტორიისგან და უნდა ჰქონდეს ვენტილაცია ან ღია სივრცეში გამავალი ფანჯარა. ასეთი პაციენტისთვის თამბაქოს მოწევა, აღნიშნული დაწესებულების ხელმძღვანელის სპეციალური ბრძანებით, დასაშვებია პალატაშიც, თუ ის იზოლირებულია სხვა პაციენტებისგან.

1.5 საზოგადოებრივ ტრანსპორტში

(გარდა ტაქსისა და კატერისა)

საზოგადოებრივი ტრანსპორტი - „ნებისმიერი სატრანსპორტო საშუალება, მათ შორის, ავტობუსი, ტრამვაი, ტროლეიბუსი, სამარშრუტო სატრანსპორტო საშუალება, მატარებელი, საჰაერო ხომალდი, მეტროპოლიტენი, გემი ან სხვა სანაოსნო საშუალება, რომელიც გამოიყენება ადამიანების შესაბამისი საფასურის სანაცვლოდ ან/და კომერციული მოგების მიღების მიზნით გადასაყვანად“. (იხ. კანონი, მუხლი 3, პუნქტი ქ).

ტაქსი და კატერი - დღეს მოქმედი კანონით ამ ორი ტიპის ტრანსპორტზე კანონით დადგენილი აკრძალვა არ ვრცელდება.

საზოგადოებრივ ტრანსპორტში კანონის აღსრულებას უზრუნველყოფს შესაბამისი სატრანსპორტო საშუალების მძღოლი. **მძღოლი ვალდებულია უზრუნველყოს, რომ :**

- არცერთმა მგზავრმა არ მოწიოს ტრანსპორტში,
- ტრანსპორტში არ იყოს მოწევის შედეგად გამორქვეული კვამლი, ტრანსპორტი არ იყოს დაბინძურებული ფერფლით, ნამწვით,
- ტრანსპორტის კარზე განთავსებულია თვალსაჩინოდ მოწევის ამკრძალავი ნიშანი.

თუ პირი ტრანსპორტში მაინც დაარღვევს კანონს და მოწევს, მძღოლმა:

- უნდა მიუთითოს ტრანსპორტში მოწევის ამკრძალავ ნიშანზე და გააფრთხილოს, რომ მისი ქმედება წარმოადგენს სამართალდარღვევას;
- უნდა მიუთითოს, რომ მისი ქმედება ექვემდებარება დაჯარიმებას, ამასთან, შესაძლოა დადგეს მძღოლის დაჯარიმების საკითხიც თუკი ეს უკანასკნელი არ უზრუნველყოფს რომ ტრანსპორტში არავინ მოწიოს;
- იმ შემთხვევაში, თუ მწეველი კვლავ განაგრძობს თამბაქოს მოწევას, მძღოლმა უსაფრთხოდ უნდა გაჩეროს საზოგადოებრივი ტრანსპორტი;
- უნდა თავაზიანად სთხოვოს მწეველ პირს, ჩააქროს სიგარეტი/გამორთოს ელ.სიგარეტი ხოლო მოწევის გაგრძელების შემთხვევაში, დაატოვებინოს სატრანსპორტო საშუალება.

იმ შემთხვევაში თუ დამრღვევი არ ასრულებს მძღოლის კანონიერ მოთხოვნებს:

- მძღოლმა უნდა დააფიქსიროს ინციდენტი (მაგალითად, ფოტო/ვიდეო საშუალებით მისი გაფრთხილების შემდგომ, ასევე გააკეთოს წერილობითი ჩანაწერი);
- თუ მძღოლის მცდელობა უშედეგოა და მწეველი არ ასრულებს მის მოთხოვნებს, ის ვალდებულია შეინახოს მტკიცებულება, აცნობოს ინციდენტის შესახებ 112-ს (მობილური აპლიკაციის ან ტელეფონის გამოყენებით) და დაელოდოს პატრულის მოსვლას.

ჯარიმები:

! მძღოლის მიერ შესაბამის სატრანსპორტო საშუალებაში (გარდა რკინიგზის, საზღვაო და საჰაერო ტრანსპორტისა, ტაქსისა და კატერისა) ზემოაღნიშნული პროცედურების დარღვევა, მოწევის აკრძალვის მოთხოვნის შეუსრულებლობა, თამბაქოს მოწევის აკრძალვის/შეზღუდვის წესების დარღვევის აღუკვეთელობა, გამოიწვევს მძღოლის დაჯარიმებას **200,** ერთი წლის განმავლობაში მეორედ დარღვევისას - 400, ხოლო ერთი წლის განმავლობაში მესამედ და ყოველ შემდეგ ჯერზე დარღვევისას - 600 ლარის ოდენობით.

! რკინიგზის, საზღვაო და საჰაერო საზოგადოებრივი ტრანსპორტის (სატრანსპორტო საშუალების) (გარდა კატერისა) მესაკუთრის/მფლობელის მიერ შესაბამის სატრანსპორტო საშუალებაში მოწევის აკრძალვის/შეზღუდვის მოთხოვნის შეუსრულებლობა, თამბაქოს მოწევის აკრძალვის/შეზღუდვის წესების დარღვევის აღუკვეთელობა, გამოიწვევს მესაკუთრის/მფლობელის დაჯარიმებას 500, ერთი წლის განმავლობაში მეორედ დარღვევისას - 1000, ხოლო ერთი წლის განმავლობაში მესამედ და ყოველ შემდეგ ჯერზე დარღვევისას - 2000 ლარის ოდენობით.

2. დაწესებულებისა და მოქალაქეთა როლი კანონის აღსრულების პროცესში

2.1 დაწესებულების კანონისმიერი ვალდებულებები

თამბაქოს კონტროლის შესახებ კანონის თანახმად (მუხლი 10, მე-8 პუნქტის ა-ე ქვეპუნქტები), თითოეული დაწესებულება ვალდებულია:

⇨ უზრუნველყოს კანონით დადგენილი თამბაქოს მოწევის აკრძალვა/შეზღუდვა იმ შენობა-ნაგებობაში ან/და ტერიტორიაზე, სადაც ის საქმიანობას ეწევა;

- ⇨ არ დაუშვას თამბაქოს მოხმარების შედეგად არსებული კვამლის, ფერფლის, ნამწვის არსებობა, აგრეთვე ჩილიმისა და საფერფლის განთავსება იმ შენობა-ნაგებობაში ან/და ტერიტორიაზე, სადაც ის საქმიანობას ეწევა;
- ⇨ შეიმუშაოს და დაამტკიცოს თამბაქოს მოწევის აკრძალვასთან/შეზღუდვასთან დაკავშირებული წესები იმ შენობა-ნაგებობაში ან/და ტერიტორიაზე, სადაც ის საქმიანობას ეწევა;
- ⇨ მის მიერ ადმინისტგრირებადი შენობის/ტერიტორიის ყველა შესასვლელში და სხვა თვალსაჩინო ადგილას განათავსოს თამბაქოს მოწევის აკრძალვასთან/შეზღუდვასთან დაკავშირებული წესები, შესაბამისი წარწერა და ნიშანი თამბაქოს მოწევის აკრძალვის/შეზღუდვის თაობაზე, აგრეთვე იმ ფიზიკური პირის/დაწესებულების საკონტაქტო ტელეფონის ნომერი და სხვა ინფორმაცია, რომელთან დაკავშირებაც იქნება შესაძლებელი თამბაქოს მოხმარების აკრძალვასთან/შეზღუდვასთან დაკავშირებული წესების დარღვევის შემთხვევაში;
- ⇨ არ დაუშვას თამბაქოს მოწევა, ხოლო თამბაქოს მოწევის ფაქტის გამოვლენის შემთხვევაში, კანონით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში, დაუყოვნებლივ აღკვეთოს იგი იმ შენობა-ნაგებობაში ან/და ტერიტორიაზე, სადაც ის საქმიანობას ეწევა.

დაწესებულებებისთვის: ?როგორ მოვახდინოთ რეაგირება? იხილეთ აქ -----→ http://ncdc.ge/Handlers/GetFile.ashx?ID=4f30b5f0-933a-40aa-b7a5-08b64b5bf1b7

დაწვრილებით, ინსტრუქციის, შიდა წესებისა და გამაფრთხილებელ წარწერის/ნიშნის შესახებ ვიზუალური მასალა იხილეთ: → http://www.ncdc.ge/Pages/User/Content.aspx?ID=007b9706-1a3d-45c7-9428-5bb9969bf501

2.2 დაწესებულების მხრიდან ჩადენილი სამართალდარღვევა

კანონის თანახმად, დაწესებულება არღვევს კანონს თუ ის არ რეაგირებს მაშინ როდესაც:

- ⇨ პირი ეწევა შენობის შიგნით ან კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიაზე და ამაზე დაწესებულების არცერთი თანამშრომელი არ რეაგირებს;
- ⇨ შენობის შიგნით შეიმჩნევა მოსაწევი თამბაქოს კვამლი, დგას მისი სუნი, ასევე ფერფლი, ნამწვი, განთავსებულია ჩილიმის მოწყობილობა, საფერფლე;
- ⇨ შენობის შესასვლელებში არ არის გაკრული მოწევის ამკრძალავი ნიშანი;

ჯარიმები:

! დაწესებულების მიერ იმ შენობა-ნაგებობაში ან/და მის საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე, სადაც ის საქმიანობას ეწევა და სადაც თამბაქოს მოწევა აკრძალულია, თამბაქოს მოწევის აკრძალვის მოთხოვნის შეუსრულებლობა, თამბაქოს მოწევის აკრძალვასთან/შეზღუდვასთან დაკავშირებული წესების დაუმტკიცებლობა, შესაბამისი შენობა-ნაგებობის ან/და ტერიტორიის ყველა შესასვლელში და სხვა თვალსაჩინო ადგილას

თამბაქოს მოწევის აკრძალვასთან/შეზღუდვასთან დაკავშირებული წესების, თამბაქოს მოწევის აკრძალვის/შეზღუდვის თაობაზე შესაბამისი წარწერისა და ნიშნის, აგრეთვე შესაბამისი საკონტაქტო პირის/დაწესებულების შესახებ საკონტაქტო ტელეფონის ნომრის და სხვა ინფორმაციის განუთავსებლობა, თამბაქოს მოწევის აკრძალვასთან/შეზღუდვასთან დაკავშირებული წესების დარღვევის აღუკვეთელობა, გამოიწვევს დაჯარიმებას 500, ერთი წლის განმავლობაში მეორედ დარღვევისას - 1000, ხოლო ერთი წლის განმავლობაში მესამედ და ყოველ შემდეგ ჯერზე დარღვევისას - 2000 ლარის ოდენობით.

2.3 ფიზიკური პირის მიერ ჩადენილი სამართალდარღვევა

კანონით მოწევისთვის შეზღუდულ/აკრძალულ შენობა-ნაგებობებში და ტერიტორიებზე პასუხისმგებლობა განისაზღვრება თითოეული შემთხვევის შეფასებით, პასუხისმგებელი ორგანოს -საპატრული პოლიციის მიერ. იმ შემთხვევაში, თუკი ფიზიკური პირი არღვევს კანონს და ეწევა საზოგადოებრივ შენობა-ნაგებობებში, საზოგადოებრივ ტრანსპორტა თუ ყველა იმ კანონით დადგენილ ტერიტორიებზე, სადაც თამბაქოს მოხმარება შეზღუდული ან აკრძალულია, მასზე ვრცელდება კანონმდებლობით დადგენილი სანქცია.

ჯარიმები:

! ფიზიკური პირის მიერ თამბაქოს მოწევა იმ შენობა-ნაგებობაში, მათ შორის, მრავალბინიანი სახლის იმ ნაწილში, რომელიც საერთო ქონებაა (ვესტიბიული, სადარბაზო, დერეფანი, კიბის უჯრედი, სარდაფი, სხვენი, სახურავი, ლიფტი და სხვა), შესაბამისი დაწესებულების საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე ან იმ საზოგადოებრივ ტრანსპორტში, სადაც მოწევა აკრძალულია, –გამოიწვევს დაჯარიმებას 100, ერთი წლის განმავლობაში მეორედ დარღვევისას - 200, ხოლო ერთი წლის განმავლობაში მესამედ და ყოველ შემდეგ ჯერზე დარღვევისას - 300 ლარის ოდენობით.

სასარგებლო ინფორმაცია

კითხვა: **რას გულისხმობს „საკუთრებაში არსებული ტერიტორია“ ?**

პასუხი: ღია ან დახურული ტერიტორია, ეზო, ბაღი, სკვერი რომლის ადმინისტრირებას ახდენს კონკრეტული დაწესებულება.

კითხვა: **რა სახის თამბაქოს ნაწარმის მოწევაა აკრძალული კანონის მიხედვით ?**

პასუხი: ეს საკითხი განსაზღვრულია კანონის მე-3 მუხლში, სადაც თამბაქოს მოწევა გულისხმობს „თამბაქოს წვის ან გახურების შედეგად გამოყოფილი პირველადი კვამლის ან ორთქლის შესუნთქვა“-ს. ამდენად, ელექტრონული სიგარეტი (მაგალითად IQOS, JUUL) , ჩილიმი, სიგარეტი, სიგარილა, სიგარა, პაპიროსი, უფილტრო სიგარეტი, ფილტრიანი სიგარეტი, საჩიბუხე თამბაქო, ჩილიმისთვის განკუთვნილი თამბაქო, რომელიც წვის ან გახურების შედეგად გამოყოფს პირველად კვამლს ან ამ დროს ხდება გამოყოფილი აეროზოლის შესუნთქვა ითვლება თამბაქოს მოწევად და კანონით აკრძალულია. ჩილიმი უნდა განთავსდეს, ხოლო თამბაქოს / ელექტრო სიგარეტის მოწევა უნდა მოხდეს შენობა-ნაგებობის (და კონკრეტულ შემთხვევებში მის საკუთრებაში არსებული ტერიტორიის გარეთ) გარეთ, აივანზე, ვერანდაზე, რომელსაც არ აქვს ნებისმიერი სახის სახურავი, ჭერი, აგრეთვე მოძრავი ან უძრავი კედლები, ღია ან დახურული ფანჯარა და კარი, რომელიც ექსტერიერის / აივნის / ვერანდის ზედაპირის ½-ზე მეტ ფართობს იკავებს. თუმცა აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სიგარასთან დაკავშირებით კანონი უშვებს გამონაკლისს, კერძოდ კი, სიგარის მოწევა დასაშვებია მხოლოდ სიგარა ბარში, თუკი იგი არის მოწყობილი სპეციალური ლიცენზიის საფუძველზე (იხ. კანონი, მუხლი 3, (ე)[1]).

კითხვა: **რა კრიტერიუმით განისაზღვრება შენობა-ნაგებობა კანონის მიხედვით ?**

პასუხი: შენობა ნაგებობა არის ნებისმიერი კონსტრუქცია (გარდა ავტოსატრანსპორტო საშუალებისა) რომელსაც აქვს იატაკი, ნებისმიერი სახის სახურავი ან ჭერი და ზედაპირის (გარდა სახურავისა, ჭერისა, იატაკისა) არანაკლებ ½-ზე აქვს ნებისმიერი სახის ან/და მასალის მოძრავი ან უძრავი კედლები, მათ შორის, ღია ან დახურული ფანჯარა და კარი. (იხ. კანონი, მუხლი 3, პუნქტი ფ)).

მაგალითად, შუშაბანდი, შემინული ლოჯი, სახურავით გადახურული ვერანდა, რომელსაც გააჩნია ნებისმიერი სახის ან ნებისმიერი მასალისგან დამზადებული მოძრავი ან უძრავი კედლები, ფანჯრები, კარები, რომლებიც მისი ზედაპირიდან ½-ზე მეტ ფართობს იკავებს კანონის მიხედვით ითვლება შენობა-ნაგებობად. ამას გარდა შენობის ადმინისტრაციამ შენობა-ნაგებობის გარეთ განკუთვნილი მოსაწევი ადგილი უნდა მოაწყოს ზემოაღნიშნული კანონის განმარტების დაურღვევლად.

კითხვა: **ვინ გამოწერს ჯარიმას კონკრეტულ შემთხვევებში?**

პასუხი: ჯარიმას გამოწერს საპატრული პოლიცია www.police.ge , რომელსაც სამართალდარღვევის შესახებ ეცნობება 112-ში განხორციელებული ზარით ან აპლიკაციის შეტყობინებით, ყველა ტიპის დაწესებულებაში და საზოგადოებრივ ტრანსპორტში, გარდა ქვემოთ ჩამოთვლილი დაწესებულებებისა, სადაც კანონის აღსრულებას ახორციელებს შემდეგი სტრუქტურები:

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და მის სტრუქტურულ ერთეულებში - თავდაცვის სამინისტრო www.mod.gov.ge

სარკინიგზო, საზღვაო და საჰაერო საზოგადოებრივ სატრანსპორტო საშუალებებში - საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს შესაბამისი სააგენტო www.economy.ge

პენიტენციურ დაწესებულებებში - საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო www.moc.gov.ge

კითხვა: **აზარალებს თუ არა მოწევის აკრძალვა შენობებში სამასპინძლო ბიზნესებს ?**

პასუხი: ეს არის თამბაქოს ინდუსტრიის მიერ გამოგონილი მითი, რადგან სწორედ სამასპინძლო და სარესტორნო ბიზნესებს, გასართობ ცენტრებს აფინანსებს თამბაქოს ინდუსტრია, ერთგვარი მანიპულაციისა და მარკეტინგული მიდგომების გამოყენებით. 2014 წელს ჩატარდა მეტა-ანალიზი კაფე-ბარებსა და რესტორნებში თამბაქოს მოხმარების აკრძალვის ეკონომიკურ გავლენაზე, რომლის შედეგებმა ცხადყო სამუშაო ადგილებისა და გაყიდვების ზრდა დახურულ სივრცეებში თამბაქოს მოწევის სრული აკრძალვით (დიდ ბრიტანეთში გასართობი და დასასვენებელი ბიზნესების 155000 სამუშაო ადგილზე გაიზარდა შემოსავალი), ხოლო რამდენიმე ქვეყნის მაგალითზე ნეგატიური ეკონომიკური გავლენა მოწევის აკრძალვას საერთოდ არ მოუხდენია (ბელგია, კვიპროსი, იტალია, ნორვეგია ესპანეთი. ჰოლანდია, ნორვეგია, საფრანგეთი და გერმანია კი ის ქვეყნებია, სადაც მწეველთა შორის გაიზარდა მხარდაჭერა და დაინტერესება თამბაქოს კვამლისგან თავისუფალი სამასპინძლო ბიზნესებისადმი, მოწევის სრული აკრძალვის შემდგომ. ამდენად, კანონი მხოლოდ დადებით გავლენას მოახდენს ცალკეულ მეწარმეებზე, ბიზნესებზე და საერთო ჯამში ქვეყნის ეკონომიკაზე, ის ასევე ხელს შეუწყობს ტურიზმის განვითარებასაც.

კითხვა: **აქვს თუ არა თამბაქოს კონტროლის ღონისძიებებს საზოგადოების მხარდაჭერა ?**

პასუხი: ადამიანთა უმრავლესობა, მათ შორის მწეველები, მხარს უჭერს თამბაქოს კონტროლის ზომებს. როდესაც კანონი მოქმედებს და მოქალაქეები პირადად გრძნობენ სარგებელს კანონის აღსრულებით, მხარდაჭერა კიდევ უფრო იზრდება. ირლანდიაში, მოწევის სრულ აკრძალვამდე მოსახლეობის 67%, ხოლო მწეველთა 40% უჭერდა მხარს ახალ კანონს. კანონის ამოქმედებიდან სულ რამდენიმე თვის შემდეგ კი ეს ციფრი გაიზარდა და მოსახლეობის 82%-ის მხარდაჭერა მიიღო, ხოლო მწეველთა 83%-მა ის შეაფასა როგორც 'კარგი' ან 'ძალიან კარგი'. მხარდაჭერა კიდევ უფრო ძლიერია იმ შემთხვევებში, როდესაც საკითხი ეხება მეორადი კვამლის კატასტროფულად დამაზიანებელ გავლენას ბავშვის ჯანმრთელობაზე. საზოგადოების მხარდაჭერა თამბაქოს კონტროლისადმი და ასევე მოწევის შეწყვეტისადმი იზრდება იქ სადაც ეფექტურად ხორციელდება თამბაქოს ინდუსტრიის ქმედებების აღკვეთა. რუსეთში 2007 წელს ჩატარებულმა კვლევამ აჩვენა, რომ მოსახლეობის 80% თამბაქოს კონტროლის ღონისძიებები რუსეთში არასაკმარისი და არაადექვატური იყო,

ხოლო 70%-მა მხარი დაუჭირა თამბაქოს ნაწარმის გაყიდვას გზებზე განთავსებული ჯიხურებიდან.

კითხვა: **ახალი რეგულაციები არ ზღუდავს მწეველთა უფლებებს ?**

პასუხი: მწეველის უფლება - ასეთი ტერმინი არ არსებობს. თამბაქოს მოწევის აკრძალვა დახურულ სივრცეებში არავის, არც ერთი მოქალაქის უფლებას არ ზღუდავს. აუცილებელია გვახსოვდეს, რომ საზოგადოების უდიდესი ნაწილი არამწეველია, ხოლო ისინი ვინც მწეველები არიან, ცდილობენ მოწევისთვის თავის დანებებას. მწეველთა უმეტესი ნაწილს თამბაქოს მოწევა საკუთარი ნებით არ გადაუწყვეტია, არამედ ნიკოტინზე დამოკიდებულების გამო არიან მწეველები, ხოლო ნიკოტინი და სხვა ჯანმრთელობისთვის საზიანო ნივთიერებები თამბაქოს ყველა ნაწარმშია. ადამიანის უფლება ისუნთქოს სუფთა, მომწამვლელი კვამლისგან დაცლილი ჰაერი უფრო მაღლა დგას ვიდრე მწეველი ადამიანის უფლება მოწიოს საზოგადოებრივ ადგილებში და საფრთხე შეუქმნას სხვათა ჯანმრთელობას.

წინამდებარე გზამკვლევი განკუთვნილია დაინტერესებულ პირთათვის, რათა ისინი ფართო კონტექსტში გაეცნონ თამბაქოს კვამლისაგან დაცვასთან დაკავშირებული ნორმების მნიშვნელობას და მის შინაარსს.

მისი მიზანია ხელი შეუწყოს გარემოს შექმნას, სადაც ადამიანები არ იმყოფებიან თამბაქოს კვამლის ზეგავლენის ქვეშ და მწეველებს ეძლევათ საშუალება დაიცვან კანონი.

აღნიშნული კანონის გავლენა ადამიანის ჯანმრთელობაზე ნათელია: თამბაქოს კვამლისგან თავისუფალი სამუშაო და საზოგადოებრივი ადგილების შექმნა უზრუნველყოფს საზოგადოების დაცვას მძიმე დაავადებებისგან. ეს შეეხება თამბაქოს პასიურ მწეველებს (ყოველწლიურად დაახლოებით 2100 საქართველოს მოქალაქე იღუპება პასიური მოწევის შედეგად) რომლებისთვისაც გრძელვადიან პერსპექტივაში, დაახლოებით 25%-ით იზრდება ფილტვების კიბოს და გულსისხლძარღვთა დაავადებების რისკები, ხოლო მოკლე ვადიან პერსპექტივაში - 30 წუთის შემდგომ სისხლში მატულობს შედედების უნარი და იზრდება ინსულტის რისკი. ასთმით დაავადებული პირებისათვის კი პასიური მოწევა იწვევს სიმპტომების გაუარესებას, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს ასთმის შეტევები. პასიური მოწევა კიდევ უფრო საგანგაშო ხასიათს იძენს ბავშვებთან მიმართებაში.

გავუფრთხილდეთ ერთმანეთს!

გავთავისუფლდეთ თამბაქოს კვამლისგან ! #1მაისიდან